

Навчально – методичний центр цивільного захисту та
безпеки життєдіяльності Вінницької області

Обласний методичний кабінет (БЖД населення)

Методичні рекомендації

ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

до «Типової програми загальної
підготовки працівників підприємств,
установ та організацій Вінницької області
до дій у надзвичайних ситуаціях»

Тема 7

м. Вінниця

ОГЛЯД МІСЦЯ ПОДІЇ

- ✓ Оглянути місце події та впевнитись у тому, що надання допомоги буде безпечним, забезпечити власну безпеку та безпеку людей навколо.
- ✓ Оглянути місце події на наявність небезпечних речовин: рідин, газів, паливно-мастильних речовин. Якщо подія сталася з транспортним засобом, звернути увагу чи є ознаки його задимлення, чи стійкий він на дорозі, чи є ризик скочування на похилій площині, чи є інші небезпечні чинники. Слід перевірити, чи працює двигун транспортного засобу, який потрапив у дорожньо-транспортну пригоду. Переконайтесь, що ніщо не загрожує життю інших учасників події чи свідків.
- ✓ Визначити точне розташування місця події. Це дасть можливість надати правильну інформацію під час виклику екстрених служб.
- ✓ Визначити кількість постраждалих. Якщо постраждалих більше, ніж тих, хто може надавати допомогу, необхідно провести сортування постраждалих і визначити тих, кому допомога має бути надана в першу чергу. Це, насамперед, люди, які дихають, але є непритомними (не менше 2 дихальних рухів за 10 сек.), люди з інтенсивною кровотечею.
- ✓ Якщо є постраждалі, незалежно від їх кількості і стану, необхідно відразу викликати бригаду ЕМД за номером 112. З цього моменту будуть задіяні також пожежно-рятувальна служба, Національна поліція України.

Первинний огляд – обстеження постраждалих, що спрямовано на виявлення та негайне усунення станів, які загрожують життю, наприклад, кровотеча, непрохідність дихальних шляхів. Фактично це одночасно огляд і надання домедичної допомоги.

Первинний огляд передбачає такі дії:

- гарантування безпеки на місці події;
- оцінка ситуації (що сталося, кількість постраждалих, які є наявні засоби та помічники для надання домедичної допомоги).

Швидкий огляд за схемою САВС:

(критична кровотеча → прохідність дихальних шляхів → дихання → кровообіг).

Відповідно допомога надається в такій послідовності:

зупинення критичної кровотечі → відновлення прохідності дихальних шляхів → забезпечення адекватного дихання → заходи боротьби з шоком.

Швидкий травмоогляд, що проводиться з метою виявлення основних травм/наслідків травм, які загрожують життю або потенційно можуть йому загрозувати.

Швидкий травмоогляд передбачає таку послідовність:

голова → шия → грудна клітка → живіт → стегна → гомілки та стопи → плечі → передпліччя та кисті → спина. Проводиться візуальна оцінка та обережна пальпація сегментів тіла постраждалих у зазначеній послідовності.

Під час проведення швидкого травмоогляду оцінюють очевидні чи можливі травми. Це дає змогу розробити подальшу тактику надання домедичної допомоги та визначитися з її обсягом.

Повторний огляд фактично є первинним та проводиться за потреби з метою уточнення стану постраждалих у динаміці.

Техніка визначення в постраждалого свідомості

- ☞ Доторкнутись до постраждалого – **тактильний контакт**.
- ☞ Голосно звернутися до постраждалого із запитаннями: «З Вами все гаразд? Вам потрібна допомога?» – **голосовий контакт**.

Техніка відновлення прохідності дихальних шляхів

- ☞ Покладіть одну руку на лоб постраждалому, а іншу – на підборіддя.
- ☞ Одночасно, за допомогою обох рук, закиньте голову постраждалого та підніміть підборіддя – це дасть можливість повітрю надходити до легень.

Техніка визначення в постраждалого дихання

Підтримуючи дихальні шляхи відкритими, потрібно розташуватись біля постраждалого таким чином, щоб вухо та щока рятувальника знаходилась біля рота і носа постраждалого (чути дихальні шуми та відчувати подих) та одночасно (боковим зором) спостерігаючи за можливими рухами грудної клітки:

- ✓ наявність дихання визначається не більше 10 сек.;
- ✓ якщо за 10 сек. визначається менше 2 вдихів, – слід вважати, що постраждалий не дихає.

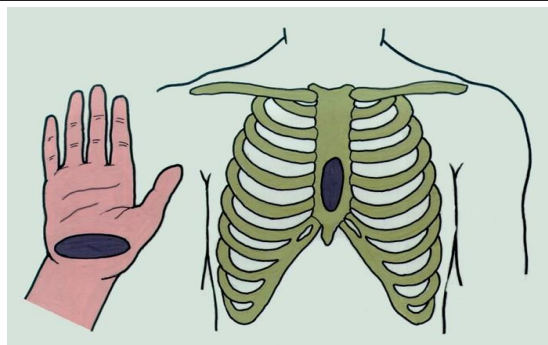

Техніка проведення серцево-легеневої реанімації (СЛР)

Непрямий масаж серця:

1. Визначити місце натискання:

- точка натиснення – середина грудної клітки.

2. Провести спочатку 30 натискань на грудину обома руками:

- ✓ долоня над долонею в замку;
- ✓ глибиною не менше 5 см (не більше 6 см);
- ✓ частотою 100 натискань (не більше 120) за хвилину.

Штучне дихання:

- Накласти маску-клапан.
- Затиснути ніс постраждалого та зробити вдих «рот до рота».
- Відпустити крила носа і повторити вдих, знову затискаючи ніс (виконання 2 вдихів повинно тривати не більше 5 сек.).

За відсутності індивідуальних засобів захисту штучне дихання не виконується!

Після 2 вдихів продовжити СЛР у співвідношенні: 30 компресій / 2 вдихи.

Серцево-легеневу реанімацію слід проводити до:

- прибуття бригади екстреної медичної допомоги (ЕМД);
- появи чітко виражених ознак життя (відновлення: дихання/свідомості/рухової активності);
- фізичного виснаження;
- появи небезпеки.

У разі вдало проведеної СЛР, – необхідно перевести постраждалого у стабільне положення. Не можна залишати постраждалого без нагляду до прибуття бригади екстреної медичної допомоги. В разі повторної зупинки серця до прибуття бригади ЕМД, – бути готовим до проведення СЛР.

Техніка переведення постраждалого в стабільне положення

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Руку постраждалого, яка ближче до рятувальника, – перемістити до голови в розігнутому положенні. ❖ Зігнути дальшу від рятувальника руку постраждалого в ліктьовому суглобі. ❖ Підтримати своєю рукою руку постраждалого біля голови та шиї.	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Зігнути дальшу від рятувальника ногу постраждалого в колінному суглобі. ❖ Підтримуючи своєю рукою руку постраждалого біля голови та шиї, – другою рукою взяти за зігнуте коліно і перевернути постраждалого на себе.	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Повернути постраждалого на бік з виставленим вперед коліном так, щоб його стегно знаходилось під прямим кутом, – таким чином блокується перевертання постраждалого на живіт.	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ У положенні, коли голова постраждалого знаходиться на його руці, нахилити його голову назад і відкрити рот.	

Виклик бригади екстреної медичної допомоги

Диспетчеру вказуємо:

- ↪ точні координати місця, де відбулася пригода (орієнтири місця, шляхи під'їзду тощо);
- ↪ номер телефону, з якого робиться виклик та прізвище того, хто викликає; прізвище та ім'я постраждалого (при можливості);
- ↪ характер пригоди що сталася (падіння з висоти, ДТП тощо);
- ↪ стан постраждалого (свідомість, дихання, видимі пошкодження тощо);
- ↪ кількість постраждалих (приблизна загальна кількість та наявність серед постраждалих дітей);
- ↪ характер допомоги, що надається (відкриття дихальних шляхів, СЛР, зупинка зовнішньої масивної кровотечі тощо).